

Tarybos išvados
2017 m. lapkričio 6 d.
dėl Europos teisės aktų identifikatoriaus
(2017/C 441/05)

I. ĮVADAS

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 67 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad Sąjunga sukuria laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės bei skirtingos valstybių narių teisinės sistemos ir tradicijos.
2. Europos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, kurioje gali būti vykdomas teisminis bendradarbiavimas, būtinos ne tik europinės teisės žinios, bet ir valstybių narių žinios apie viena kitos teisės sistemas, įskaitant nacionalinės teisės aktus.

II. EUROPOS TEISĖS AKTŲ IDENTIFIKATORIUS

3. Europos teisės aktų identifikatoriumi (toliau – ELI) siekiama palengvinti prieigą prie teisinės informacijos, skelbiamos per nacionalines Europos ir pasaulines teisinės informacijos sistemas, galimybę dalytis šia informacija ir ją susieti.
4. ELI naudojamas siekiant sukurti atviresnę, paprastesnę ir skaidresnę prieigą prie teisės aktų sistemą piliečiams, įmonėms ir administracijai ES lygmeniu ir platesniu mastu.
5. Naudojant ELI identifikatorių ir struktūrizuotus metaduomenis nuorodoms į teisės aktus teikti ir jų klasifikavimui, užtikrinama lengvesnė prieiga prie teisinės informacijos, taip pat palengvinamas keitimasis ja ir pakartotinis jos panaudojimas. Pavyzdžiui, ELI naudojamas norint supaprastinti pranešimo Komisijai apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones ir Leidinių biuro vykdomo šių priemonių paskelbimo *EUR-Lex* interneto svetainėje procesą.
6. Visų pirma ELI sistema:
 - a) skatinamas teisės sistemų sąveikumas, tokiu būdu palengvinant nacionalinių administracijų bendradarbiavimą teisės klausimais ir prisidedant prie Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimo;
 - b) yra skaidrumo ir atvirumo skatinimo veiksnys, sustiprinantis ją taikančių valstybių narių legitimumą ir atskaitomybę;
 - c) suteikiama galimybė naudotojams rankiniu būdu sudaryti ELI universaliuosius išteklių identifikatorius, suteikiant jiems greitesnę ir paprastesnę prieigą prie ieškomų teisės aktų būdą;
 - d) piliečiams ir teisės specialistams suteikiama galimybė veiksmingiau atlikti įvairių teisės aktų paiešką įvairiose teisės sistemose;
 - e) didinamas teisės aktų leidybos procedūrų veiksmingumas, tokiu būdu gerinama teisės aktų kokybė, didinamas patikimumas ir mažinamos išlaidos;
 - f) sudaromos sąlygos išmanių būdų pakartotinai pasinaudoti teisiniais duomenimis ir suteikiamos galimybės privačiam sektoriui kurti naujas paslaugas, tokiu būdu prisidedant prie bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimo.
7. Taryba priėmė toliau pateikiamas išvadas.

III. POREIKIAI

8. Nacionalinių ir Europos oficialiųjų leidinių ir valstybės leidinių portaluose teikiama prieiga prie informacijos apie teisės aktus ir kitus oficialius leidinius.
9. Žinių apie Europos Sąjungos teisės turinį ir jos taikymą galima įgyti iš ES teisinių šaltinių ir nacionalinių šaltinių, visų pirma iš nacionalinės teisės aktų, kuriais įgyvendinama Europos Sąjungos teisė.
10. Dėl bendradarbiavimo Europos Sąjungos viduje padidėjo poreikis nustatyti regioninės ir nacionalinės valdžios institucijų kuriamą teisinę informaciją ir ją keisti Europos lygmeniu. Šis poreikis iš dalies patenkinamas, kadangi galima naudotis suskaitmeninta teisine informacija ir yra plačiai paplitęs naudojimas internetu. Tačiau keitimasis elektroninio formato teisine informacija labai apsunkina įvairių nacionalinių teisės sistemų skirtumai ir techninių sistemų, naudojamų teisės aktams saugoti bei pateikti nacionalinėse interneto svetainėse, skirtumai. Tai trukdo nacionalinių ir Europos institucijų informacinių sistemų sąveikai, nepaisant to, kad vis daugiau dokumentų yra prieinami elektroniniu formatu.

11. Europos teisės aktų identifikatoriaus (ELI) naudojimas, grindžiamas savanorišku ir laipsnišku jo diegimu, padeda įveikti šias kliūtis. Pasirinkusios naudoti unikalius identifikatorius, oficialiuose leidiniuose ir valstybės leidiniuose nacionalinės teisės aktams priskirti struktūrizuotus metaduomenis ir šiuos metaduomenis skelbti pakartotinai panaudojamu formatu, valstybės narės gali sudaryti sąlygas veiksmingai, patogiai naudotojui ir sparčiau ieškoti informacijos ir ja dalytis, be to, užtikrinti veiksmingus paieškos mechanizmus teisės aktų leidėjams, teisėjams, teisės specialistams ir piliečiams.

IV. SPRENDIMAI

12. Visos valstybės narės turėtų toliau leisti savo nacionalinius oficialiuosius leidinius ir valstybės leidinius taip, kaip joms atrodo tinkama.
13. Tačiau bendra teisės aktų identifikavimo ir susijusių metaduomenų struktūrinimo sistema laikoma naudinga priemonė siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tolesniam nacionalinės teisės aktų sąsajų rengimui ir padėti teisės specialistams bei piliečiams naudotis šiomis teisinės informacijos sistemomis.
14. ELI turi užtikrinti ekonomiškai efektyvią viešą prieigą prie patikimų ir naujausių teisės aktų ir turi būti pradėtas taikyti savanoriškai ir laipsniškai. Šiuo tikslu:
- a) ELI sukuriamas unikalus teisės aktų identifikatorius, kuris yra ir skirtas skaityti žmonėms, ir perskaitomas kompiuterių, ir kuris suderinamas su galiojančiais technologiniais standartais („ELI 1 ramstis“).
 - b) ELI siūlomas metaduomenų elementų rinkinys teisės aktams aprašyti pagal nuorodų ontologiją („ELI 2 ramstis“).
 - c) ELI sudaromos sąlygos didesnės apimties ir greitesniam keitimuisi duomenimis: kai šie metaduomenys yra įterpti atitinkamuose oficialiųjų leidinių ir valstybės leidinių tinklalapiuose arba teisinės informacijos sistemose, informacija galima keistis automatiškai ir veiksmingai, pasinaudojant kuriamą semantinio tinklo architektūra, kuria sudaromos sąlygos betarpiškai tvarkyti informaciją tiek kompiuteriams, tiek žmonėms („ELI 3 ramstis“).
15. ELI valstybėms narėms ir Europos Sąjungai siūlomas lankstus automatiniu dokumentų generavimu grįstas nuoseklus ir unikalus metodas skirtingų teisės sistemų teisės aktams klasifikuoti. ELI universalieji išteklių identifikatoriai yra stabili bet kokio teisės akto identifikavimo unikaliu būdu visoje Europos Sąjungoje (kartu atsižvelgiant į nacionalinių teisės sistemų ypatumus) priemonė ⁽¹⁾.
16. ELI atsižvelgiama ne tik į regioninių, nacionalinių ir Europos teisės sistemų sudėtingumą bei ypatumus, bet ir į teisės šaltinių pokyčius (pavyzdžiui, suvestinių redakcijų rengimą, panaikintus aktus ir t. t.). ELI sukurtas taip, kad sklandžiai veiktų greta esančių sistemų naudojant struktūrizuotus duomenis, jį gali sau patogiu metu įdiegti bet kuris nacionalinės teisės aktų leidėjas Europos lygmeniu ir platesniu mastu.
17. ELI sistema raginamos naudotis ne tik valstybės narės, bet ir šalys kandidatės bei Lugano konvencijos valstybės ⁽²⁾ bei kitos valstybės.

V. DABARTINĖ PADĖTIS

18. Atsižvelgiant į 2012 m. spalio 26 d. Tarybos išvadas, praktikoje buvo pritaikytos šios rekomendacijos:
- a) ELI sistema įdiegta tam tikrose nacionalinės teisės aktų leidybos sistemose (1 ramstis ir (arba) 2 ramstis ir (arba) 3 ramstis). Įgyvendinamųjų nacionalinės teisės aktų leidėjų sąrašas pateikiamas ELI registre: <http://eurlex.europa.eu/eli>;
 - b) ELI pritaikytas Europos Sąjungos teisės aktams, kurie pateikiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Europos Sąjungos leidinių biuro tvarkomame portale *EUR-Lex*;
 - c) Europos Sąjungos leidinių biuras, veikdamas pagal Sprendimą 2009/496/EB ⁽³⁾, integravo ELI į portalą *EUR-Lex*;
 - d) Europos Sąjungos leidinių biuras savo portale *EUR-Lex* pateikia ir atnauja nacionalinių ELI koordinatorių registrą, informaciją apie ELI formatą bei naudojimą dalyvaujančiose valstybėse ir kitą naudingą dokumentaciją.

⁽¹⁾ Savanoriškai taikomu Europos teismų praktikos identifikatoriumi (ECLI) suteikiama galimybė naudotis Europos sistema teismų praktikos identifikavimui. ELI identifikuoja teisės aktų tekstus, kurių charakteristikos skirtingos ir sudėtingesnės; šios dvi sistemos viena kitą papildo. Nustatyti Europos teismų praktikos identifikatorių ir būtiniausių vienodus metaduomenis teismų praktikos srityje Taryba paprašė priimdama išvadas (OL C 127, 2011 4 29, p. 1).

⁽²⁾ Islandija, Norvegija ir Šveicarija.

⁽³⁾ OL L 168, 2009 6 30, p. 41.

VI. IŠVADOS

19. Taryba palankiai vertina grupės valstybių narių iniciatyvą savanoriškai nacionaliniu lygmeniu įgyvendinti ELI.
20. Darbo grupė „Europos teisės aktų identifikatorius“ (toliau – ELI darbo grupė) yra specialiai Europos Sąjungos Tarybos E. teisės darbo grupės (e. teisė) įsteigtas organas, skirtas apibrėžti su ELI susijusias specifikacijas ir užtikrinti jų plėtojimą ateityje ir priežiūrą pagal struktūrizuotą sistemą:
- a) ELI darbo grupė rengia specifikacijas, kurios kartu sudaro ELI standartą; jas galima rasti Europos Sąjungos leidinių biuro interneto svetainėje:
<http://publications.europa.eu/mdr/eli/>;
 - b) ELI darbo grupė apibrėžia procesus, skirtus pakeisti ir prižiūrėti ELI specifikacijas, numatant susidomėjusių ELI suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, užtikrinant, kad pokyčiai būtų suderinami su ankstesnėmis versijomis, siekiant garantuoti, kad nebūtų daromas poveikis jau įgyvendintiems procesams;
 - c) ELI darbo grupė parengia geriausios praktikos vadovų ir išteklių, kuriais galima naudotis per ELI registrą:
<http://eurlex.europa.eu/eli/>;
 - d) ELI darbo grupės tikslas yra dalinantis žiniomis ir praktine patirtimi padėti vyriausybiniam teisės aktų leidėjams, norintiems naudotis ELI;
 - e) ELI darbo grupę sudaro Europos šalys, kurios yra įdiegusios ELI.
21. E. teisės darbo grupės (e. teisė) ELI klausimų ekspertų grupė turėtų kuruoti šią iniciatyvą:
- a) sudarydama sąlygas valstybėms narėms keistis patirtimi ir geros praktikos pavyzdžiais ELI diegimo srityje;
 - b) informuodama valstybes nares apie ELI darbo grupės veiklą;
 - c) pranešdama E. teisės darbo grupei su ELI susijusius valstybėms narėms susirūpinimą keliančius klausimus ir poreikius;
 - d) teikdama ataskaitas apie posėdžiuose aptariamus klausimus E. teisės darbo grupei.
22. Taryba pažymi, kad kiekvienas ELI ramstis (t. y. unikalūs identifikatoriai, ontologija ir metaduomenys) yra įvedami savanoriškai, palaipsniui ir pasirinktinai.
23. Šie ELI ramsčiai gali būti įgyvendinami atskirai vienas nuo kito, tačiau įdiegus juos visus bus užtikrinta visapusiška ELI nauda. Taryba prašo valstybių narių, savanoriškai apsisprendusių įvesti ELI:
- a) taikyti ELI nacionaliniams teisės aktams, kurie pateikiami valstybių narių nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose, valstybės leidiniuose arba teisinės informacijos sistemose;
 - b) taip, kaip, jų nuomone, techniškai lengviausiai įgyvendinama, skelbiant nacionalinius teisės aktus nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose, valstybės leidiniuose arba juos pateikiant savo teisinės informacijos sistemose:
 - i. suteikti kiekvienam teisės aktui unikalų identifikatorių, grindžiamą šablonu, kuriame yra kai kurie arba visi specifikacijose nurodyti komponentai;
 - ii. įtraukti kai kuriuos metaduomenis ir ontologiją, kaip išdėstyta 1 priedo 3 dalyje „ELI informacinės svetainės“;
 - iii. suskirstyti tuos metaduomenis į serijas oficialiųjų leidinių ir valstybės leidinių tinklalapiuose.
 - c) paskirti nacionalinį ELI koordinatorių;
 - d) dalytis informacija apie ELI ir ją skleisti;
 - e) kasmet Tarybos darbo grupėje aptarti ELI ir nacionalinių teisės aktų metaduomenų taikymo pažangą.
-

PRIEDAS

Pagrindiniai informacijos ir nuorodų elementai**1. Dėl įgyvendinimo nacionaliniu lygiu****1.1. Nacionalinis ELI koordinatorius**

1. Kiekviena ELI naudojanti šalis turi paskirti vieną nacionalinį ELI koordinatorių.
2. Nacionalinis ELI koordinatorius yra atsakingas už:
 - a) informavimą apie ELI įgyvendinimo padėtį;
 - b) dalijimąsi taikomu vienu ar keliais universaliųjų išteklių identifikatoriaus šablonu (-ais) ir informavimą apie jį (juos);
 - c) dalijimąsi turimais metaduomenimis ir informavimą apie juos bei jų santykį su ELI metaduomenų sistema (jeigu taikoma);
 - d) pirmiau išvardytos informacijos teikimą ELI darbo grupei ir ekspertų grupei, siekiant ją paskelbti ELI registro svetainėje.

1.2. Įgyvendinimas

1. Už ELI įgyvendinimą yra atsakingos valstybės.
2. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teikti nuorodas į dokumentus, ELI galėtų būti pasirinktinai naudojamas ir teisės akto viešai paskelbtoje formoje.

1.3. ELI Europos Sąjungoje

1. Už ELI įgyvendinimą Europos Sąjungos lygmeniu atsakingas ELI koordinatorius yra Europos Sąjungos leidinių biuras.
2. Atitinkamais atvejais, kai minima „šalis“ arba „valstybė narė“, tai turėtų būti suprantama kaip „ES“.

2. ELI elementai

Toliau išdėstyti ELI elementai yra susiję su techninio pobūdžio reikalavimais (ELI ramsčiai). Šie ELI ramsčiai gali būti įgyvendinami atskirai vienas nuo kito, tačiau įdiegus juos visus bus užtikrinta visapusiška ELI nauda.

2.1. Teisės aktų identifikavimas. Vienareikšmiško nacionalinių ir Europos teisės aktų identifikavimo, pavadinimo ir prieigos prie jų metodai („1 ramstis“)

ELI naudoja „HTTP universaliuosius išteklių identifikatorius“ visai internete pateiktai oficialiai paskelbtai teisei informacijai konkrečiai identifikuoti. Šie universalieji išteklių identifikatoriai formaliai aprašomi automatizuotai nuskaitomais universaliųjų išteklių identifikatorių šablonais (IETF RFC 6570), naudojant komponentus, kurių semantika svarbi ir teisiškai, ir galutinio vartotojo požiūriu. Kiekviena šalis sukuria savaiminiu aprašymu grindžiamus savo universaliuosius išteklių identifikatorius, kuo labiau remdamasi apibūdiniais komponentais ir atsižvelgdama į savo konkrečius kalbos reikalavimus. Šalys gali pasirinkti ir išdėstyti komponentus geriausiai jų poreikius atitinkančiu būdu.

Išsamiau komponentai apibrėžiami ir pateikiami 3 dalyje „ELI informacinės svetainės“ nurodytose interneto svetainėse.

2.2. Savybės, kuriomis apibūdinamas kiekvienas teisės aktas („2 ramstis“)

Nors pagal struktūrizuotą universalųjį išteklių identifikatorių jau galima identifikuoti aktus naudojant nustatytą komponentų rinkinį, papildomų metaduomenų priskyrimas pagal nustatytą bendrą sintaksę sudarys pagrindą skatinti ir didinti teisinės informacijos sistemų sąveikumą. Identifikuodamos metaduomenis, kuriais apibūdinamos esminės išteklių savybės, šalys galės pakartotinai panaudoti aktualią kitų apdorotą informaciją savo reikmėms, ir joms nereikės įdiegti papildomų informacinių sistemų.

Todėl, nors šalys gali laisvai naudoti savo metaduomenų sistemas, jos raginamos laikytis ELI metaduomenų standartų ir naudotis jais pasitelkiant bendrą (bet įmanomas praplėsti) valdžios institucijų lenteles, kuriomis sudaromos galimybės tenkinti specialius reikalavimus. ELI metaduomenų sistema skirta naudoti derinant su atskirai pritaikytomis metaduomenų sistemomis.

Ontologija yra tam tikros srities sąvokų rinkinio ir tų sąvokų tarpusavio santykių formalus aprašas. Teisės aktų savybių ir skirtingų sąvokų santykių aprašymas sudaro galimybes bendram supratimui ir tam, kad būtų išvengta sąvokų dviprasmiškumo. Kadangi tai formalus specifikuojimas, ontologija gali būti iš karto automatiškai nuskaitoma.

ELI metaduomenys yra formalizuojami per ELI ontologiją, remiantis plačiai pripažintu modeliu, skirtu „Bibliografinių įrašų funkciniais reikalavimams“ (FRBR, <http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/>), kuris suderintas su kitomis dabartinėmis šios srities standartizavimo iniciatyvomis.

Ontologijos priežiūrą reglamentuoja ELI darbo grupė.

2.3. Galimybė keisti metaduomenimis („3 ramstis“)

Kad keitimasis duomenimis taptų veiksmingesnis, ELI metaduomenų elementus galima suskirstyti į serijas pagal Žinia-tinklio konsorciumo (W3C) rekomendaciją „Išteklių aprašymo sistemos (RDFa) XHTML kalboje: sintaksė ir tvarkymas“. Valstybės narės gali nuspręsti be RDFa naudoti ir papildomus suskirstymo serijomis formatus.

3. ELI informacinės svetainės

EUR-Lex portale yra nacionalinių ELI koordinatorių registras, pateikiama informacija apie ELI formatą ir naudojimą daly-vaujančiose valstybėse narėse, taip pat kita naudinga informacija:

<http://eurlex.europa.eu/eli>.

ELI ontologijos pavyzdinę versiją prižiūri ELI darbo grupė. Ši versija, įskaitant visas pirmiau paskelbtas versijas ir jų paskelbimo pastabas, yra viešai prieinama Metaduomenų registre (MDR), kurį tvarko Europos Sąjungos leidinių biuras:

<http://publications.europa.eu/mdr/eli>
